

Serra del Catllaràs

Castell de l'Areny

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Al nord del municipi.
Alçada: 1400

Coordenades:

Latitud: 42.18799
Longitud: 1.93423
UTM Est (X): 411995
UTM Nord (Y): 4671199

Classificació

Número de fitxa: 08057 - 137
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia: Zona d'interès
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Tipus de protecció: Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire: Natura 2000 – Àrea especial de conservació
Observacions protecció: PEIN, Llei 12/1981 i Decret 328/1992
Data aprovació: dt., 05/09/2006 - 12:00
Accés: Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat: Privada
Titular: diversos propietaris

Fitxes associades:

[Sender de gran recorregut GR-4](#)

[Sender de gran recorregut GR-241\(Volta al Catllaràs\)](#)

[Camí ramader de la Baells a la Pobla pel Catllaràs](#)

[Camí ramader de la Baells al Catllaràs](#)

[Escultura Miradors paisatgístics](#)

Autoria de la fitxa: Sara Simon Vilardaga

Descripció

La Serra del Catllaràs, amb una superfície de 5.605 hectàrees de terreny, i protegit pel Pla d'Espais d'Interès Natural i la Xarxa Natura 2000, es troba situat a cavall entre el mantell del Pedraforca i el de Vallfogona, al sud del Cadí-Moixeró. Comprèn els municipis de Castell de l'Areny (amb una superfície de 1.227,5 ha.), Guardiola, la Nou, la Pobla de Lillet, St. Jaume de Frontanyà, St. Julià de Cerdanyola, Vilada (a la comarca del Berguedà), i les Llosses (Ripollès). Es tracta d'un altiplà calcari orientat d'est a oest, solcat per diverses valls i rierols que donen forma als diversos serrats que la configuren (serra de Falgars, Puig Lluent,..). Es tracta d'un interessant espai natural en el qual destaca la seva variada estructura geomorfològica, així com interessants elements de flora i fauna d'alta muntanya d'un peculiar interès biològic. Hi predomina la vegetació mediterrània i submediterrània. Mentre que l'arbre dominant als boscos del Catllaràs és el pi roig, cal citar les clapes de pi negre a les zones més altes i les fagedes amb boix. A les zones baixes i assolellades trobem l'alzinar i la roureda. Pel què fa a les flors, al Catllaràs podem trobar més de 30 espècies d'orquídies, entre les quals destaca l'anomenada " esclops o sabatetes de la Mare de Déu", protegida a tot el continent, i molt rara a Catalunya. Cal destacar la presència de l'apreciada flor de neu, que només es troba a la Vall d'Aran i al Catllaràs, actualment protegida per la legislació catalana i de la qual n'és prohibida la recol·lecció. Pel què fa a la fauna, el més gran dels mamífers que habiten al Catllaràs és el cérvol. També trobem el gat fer i altres mamífers comuns, com l'isard, el porc senglar, la mostela, la fagina, el teixó, la guilla i diverses espècies de musaranyes, ratolins, talpons i lirons. Entre els ocells destaca el gall fer, tot i que en poc nombre, a més d'altres espècies interessants com són el picot negre o la becada. Com a rapinyaires trobem l'àliga daurada, la marcenca, l'aligot vesper, el falcó pelegrí i altres espècies de tamany més petit, com la gralla de bec vermell, el corb, el xoriguer, la mallerenga d'aigua,etc. Pel què respecta als ambients aquàtics, cal destacar el tritó pirinenc i la granota roja. Al Catllaràs trobem diversos indrets que mereixen una visita per l'especial interès històric o paisatgístic, com Sant Romà de la Clusa.

Observacions:

Dins l'àrea del PEIN hi ha la finca del Pla de l'Orri, la qual compta amb la declaració de refugi de fauna salvatge, segons la Resolució AAMM/2054/2012, de 17 de setembre. La declaració té la finalitat de protegir les comunitats animals en el manteniment estricte dels equilibris biològics existents. En el Pla Territorial Parcial de les Comarques Centrals (PTPCC, aprovat definitivament el 16/09/2008), en l'apartat d'Espais oberts, en la tipologia de mulleres i torberes hi consten referenciades com a tals tres indrets inclosos dins el terme de Castell de l'Areny i dins la zona PEIN, són la Roca del Catllaràs, Pla de l'Orri i Coll de la Plana.

Història

Degut a la importància i varietat d'espècies presents a la serra, el Catllaràs va ser integrat dins el Pla d'Espais d'Interès Natural, aprovat definitivament l'any 1.992, motivat pels riscos d'erosió geològica, la regulació de l'activitat humana en relació a la massa forestal i la protecció dels diversos i interessants elements de flora i fauna presents en la serra. Al llarg de la història, l'activitat humana ha anat transformant el paisatge a través de les seves activitats tradicionals. Algunes de les masies que trobem a la serra són d'origen medieval. Si bé els conreus havien consistit tradicionalment en petites explotacions per a la subsistència familiar, darrerament l'agricultura ha cedit terreny a la proliferació de pastura per als ramats, bàsicament bovins. L'activitat minera al Catllaràs, dedicada a l'extracció de carbó en diversos punts, també

va ser important a partir de finals del segle XIX, i sobretot les primeres dècades del segle XX, fet que provocà la creació de diverses infraestructures viàries i ferroviàries. Les explotacions forestals també han deixat un gran nombre de camins i pistes, obertes i eixamplades per a l'extracció de la fusta.

Bibliografia

ROSELL, Alexis (1978). "Els noms de lloc a la Clusa". Muntanya, núm. 698, agost 1978. VV.AA.(1981) "Gran geografia Comarcal de Catalunya", vol. 2, El Berguedà, Barcelona. VVAA. (2000): "El Catllaràs, una serra singular". L'Erol, núm. 67, hivern 2000. Pla d'Espais d'Interès Natural. Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient. Edició a cura de la Direcció General de Patrimoni Natural, 1996 (1^a ed.). Mapa-Guia Excursionista "Catllaràs-Picancel"; escala 1:25.000; editorial Alpina i Geoestel, edició 2007-2008.

